

MOPR.D-ON.0601.34.2017

**Ministerstwo Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw
Osób Niepełnosprawnych
ul. Nowogrodzka 1/3/5**

00-513 Warszawa

W związku z ogłoszonymi w dniu 3 października 2017 roku konsultacjami publicznymi, zgłaszamy uwagi i wnioski w sprawie projektowanych zmian do ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Art. 10aa i 10ab projektowanej ustawy wprowadzają nowe zadania dla starosty i powiatowego centrum pomocy rodzinie. Dotyczą one wydawania, czy też uchylania przez właściwego starostę decyzji o zakwalifikowaniu do uczestnictwa w warsztacie, jak również nakładają na pcpr obowiązek prowadzenia list osób zakwalifikowanych do uczestnictwa w warsztatach. Zwiększa to oczywiście kompetencje starosty i pcpr, lecz ogranicza możliwość wyboru uczestników przez jednostkę prowadzącą warsztat. W naszej opinii to pracownicy warsztatów z racji posiadanego wykształcenia i doświadczenia zawodowego mają najwyższe kwalifikacje do wyboru uczestników do poszczególnych warsztatów i oceny ich predyspozycji w zakresie rehabilitacji zawodowej. Są oni w stanie ocenić czy dana osoba niepełnosprawna może osiągnąć cel przypisany warsztatowi. Natomiast powiatowe centra pomocy rodzinie z zasady nie zatrudniają na stanowiskach pomocniczych osób o kwalifikacjach typu: terapeuta, psycholog, pedagog, nauczyciel zawodu. Ponadto, w naszej ocenie powyższe rozwiązania znacznie wydłużą procedurę związaną z przyjmowaniem nowych uczestników. Uważamy, że dotychczasowe regulacje, kiedy to jednostka prowadząca warsztat podejmuje decyzję o zakwalifikowaniu uczestnika (oczywiście w porozumieniu z właściwym pcpr), gwarantują szybszą realizację tego procesu. Należy również podkreślić, że wprowadzenie nowych zadań związanych z kwalifikowaniem uczestników wtz będzie generowało dodatkowe koszty dla samorządu powiatowego - związane z obsługą tych postępowań.

Jednocześnie wnioskujemy, w przypadku pozostawienia w projekcie ustawy zapisów dotyczących wydawania jak i uchylania decyzji o zakwalifikowaniu do uczestnictwa w warsztacie przez starostę, o wprowadzenie analogicznych do art. 110 ust 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej możliwości upoważnienia w tym zakresie kierownika pcpr lub innych pracowników pcpr (na wniosek kierownika pcpr). Byłoby to rozwiązanie znacznie ułatwiające proces wydawania decyzji zwłaszcza w większych miastach dysponujących większą liczbą wtz (przykładowo w Lublinie funkcjonuje 9 wtz z 270 miejscami).

Należy również podkreślić, że istotne wątpliwości budzi fakt, czy decyzje wydawane przez starostę w powyższym zakresie są to decyzje administracyjne, zatem czy do powyższego postępowania w zakresie kwalifikowania osoby do uczestnictwa w wtz zastosowanie mają przepisy kodeksu postępowania administracyjnego. W projektowanych zapisach brak jest bowiem odwołań do kpa. Wobec powyższego powstają kolejne wątpliwości w zakresie w jaki sposób odmówić wnioskodawcy zakwalifikowania do wtz w sytuacji gdy nie spełnia ustawowych warunków (brak w orzeczeniu o niepełnosprawności wskazania do uczestnictwa w terapii zajęciowej) i czy od ewentualnej odmowy przysługuje wnioskodawcy droga odwoławcza.

W odniesieniu do zapisów **art 10ba ust. 2-6** wnioskujemy, z uwagi na dotychczasowe doświadczenia, aby ocena działalności warsztatu pozostała w kompetencjach powiatu. W opinii Ośrodka akceptacja sprawozdania na poziomie powiatu jest wystarczająca. Rada powiatu stanowiłaby kolejny etap kontroli warsztatu, a procedura zatwierdzania sprawozdania wydłużyłaby się. Tym bardziej, że funkcjonowanie warsztatów terapii zajęciowej w powiecie Lublin jest regularnie monitorowane poprzez analizę sprawozdań, wykonywanie wizytacji oraz kontroli. Pracownicy powiatu dysponują niezbędną wiedzą, wystarczającą do przedłożenia propozycji oceny działalności warsztatów staroście, czy też upoważnionemu przez starostę kierownikowi pcp. Pozostawienie tych kompetencji na poziomie powiatu ułatwi prowadzenie dyskusji i negocjacji pomiędzy stronami. Rada powiatu ma bowiem ustalony harmonogram pracy na dany rok (raz w miesiącu). Natomiast w naszej ocenie pracownicy powiatu są bardziej dyspozycyjni dla jednostek prowadzących warsztaty. Wystarczające byłoby również, z tych samych powodów, aby powiat był organem, zatwierdzającym program naprawczy zgłoszony do niego przez jednostkę prowadzącą warsztat.

Ponadto zasadne jest, aby rozszerzyć brzmienie **art. 10a ust. 4a** o możliwość uczestnictwa w pracy zespołu ds. opracowania i oceny indywidualnego programu rehabilitacji również wydelegowanego pracownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, zwłaszcza podczas dokonywania ocen kompleksowych uczestników wtz, decydujących o ich dalszym pobycie w wtz. Dodatkowo, w przypadku podjęcia przez zespół decyzji, o której mowa w **art. 10a ust 6**, dotyczącej konieczności przedłużenia uczestnictwa w terapii z uwagi na brak możliwości skierowania do ośrodka wsparcia, zasadne jest określenie maksymalnego czasu przebywania uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej.

Doprecyzowania w naszej ocenie wymaga zdefiniowanie pojęcia nieobecności w zajęciach w WTZ poniżej wymaganej frekwencji. Czy ww. pojęcie dotyczy wszystkich nieobecności, tj. spowodowanych zwolnieniem lekarskim, urlopem i usprawiedliwionych przez opiekunów prawnych.

W art 10b ust 7 należy rozszerzyć wachlarz proponowanych wzorów o:

- sposób dokonywania oceny uczestników (np. wprowadzenie mierników),
- sposób prowadzenia dokumentacji współpracy z rodziną,
- sposób prowadzenia dokumentacji realizacji indywidualnych programów rehabilitacji.

Odgórnie wprowadzone uregulowania wymuszają jednolite postępowanie zespołów.

Z doświadczenia przeprowadzanych kontroli i monitoringu sytuacji uczestników w **art 10ba** proponujemy zmniejszyć częstotliwość dokonywania kontroli lub w przedmiotowym rozporządzeniu wprowadzić możliwość dokonywania wyboru jej zakresu. Obecne brzmienie § 22 ust 2 rozporządzenia w sprawie warsztatów terapii zajęciowej określa, co podlega w szczególności rocznej kontroli, lecz nie daje możliwości elastycznego określenia jej zakresu przez pcp. Warsztaty są systematycznie monitorowane poprzez analizę składanych sprawozdań, ocen uczestników, poprzez analizę realizowanych zaleceń pokontrolnych. W warsztatach dokonywane są regularne wizytacje tematyczne/problemowe, które swoim zakresem pokrywają się niejednokrotnie z tematyką kontroli. Z uwagi na mechanizm przeprowadzania wizytacji (szybkie, bieżące reagowanie na wybrane problemy), są one skutecznym narzędziem monitorowania pracy poszczególnych placówek.

Jednocześnie ponawiamy zgłoszone w konsultacjach trwających do 15 września 2016 r. postulaty dotyczące:

- określenia górnego wieku uczestnika kierowanego do warsztatu lub wieku, w którym można w nim przebywać, z uwagi na fakt, że osoby te z założenia mają wyjść na rynek pracy,
- określenia maksymalnego czasu przebywania uczestnika w warsztacie, po którym można stwierdzić czy osoba posiada predyspozycje do wyjścia na rynek pracy, czy jednak nie rokuje.

DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE
w Lublinie
M. Domagała
Małgorzata Domagała

Otrzymują:

- 1) Adresat,
- 2) a/a.